

MENTE ET MALLEO GŁÓWNEGO GEOLOGA KRAJU

Dziś Sejm dziękuje geologom

Henryk Jacek Jezierski¹

Główny Geolog Kraju podczas konferencji prasowej w Sejmie w dniu 28.04.2011 r. Fot. z archiwum Biura Prasowego Ministerstwa Środowiska

Zaraz po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku Sejm nowo powstałego Państwa Polskiego we „wniosku nagłym” apelował o powstanie służby geologicznej do realizacji zadań mających na celu odbudowę kraju po latach niewoli. Sejm uznał wtedy, że powstanie Państwowego Instytutu Geologicznego jest niezbędne do sprawnego funkcjonowania niepodległego państwa.

Przypomniałem sobie ten fakt, opuszczając budynek Sejmu 28 kwietnia 2011 roku. Powinienem być się cieszyć, ponieważ uchwalona została dawno

wyczekiwana ustawa *Prawo geologiczne i górnicze*. Rząd przyjął jej projekt jeszcze w listopadzie 2008 roku. Ustawa ta w pełni dostosowuje polskie prawo do regulacji unijnych. Jest to dobry sygnał dla tych, którzy chcą w Polsce inwestować w poszukiwania geologiczne. Ustawa uprości prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie geologii i górnictwa, np. zniesie obowiązek uzyskania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych własnością gruntową oraz skróci procedury. Ponadto dzięki niej ograniczymy biurokrację. Ta skomplikowana ustawa, dotycząca wielu podmiotów, to kompromis wypracowany pomiędzy interesami przedsiębiorców chcących eksploatować kopaliny, gmin, na terenie których prowadzona jest działalność, oraz właścicieli nieruchomości narażonych na skutki eksploatacji. Pozwoli ona na prowadzenie działalności w litosferze przedsiębiorcom z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i bezpieczeństwa górników, a także będzie chronić interes Skarbu Państwa będącego właścicielem złóż kopalin strategicznych. Aż dwuletni okres pracy w Sejmie wynikał z trudności w wypracowaniu kompromisu odnośnie do jednej kwestii – czy kopalnie węgla kamiennego mają płacić gminom podatek od podziemnych wyrobisk górniczych. Po burzliwych dyskusjach w komi-

sjach sejmowych wreszcie doszło do ostatniego głosowania w Sejmie. Bezpośrednio przed nim pojawiła się poprawka zgłoszona kilka dni wcześniej przez PJN, zmieniająca podział środków pochodzących z opłat eksploatacyjnych. Na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej miało być przekazywane nie – jak dotychczas – 40%, a jedynie 10%. A te opłaty są przeznaczane na finansowanie potrzeb geologii. Poprawka odbierająca te pieniądze została przedstawiona przez PJN bez jakiegokolwiek analizy skutków finansowych, bez wskazania, skąd wziąć środki na umowy już podpisane z NFOŚiGW i przyjęte przez Ministerstwo Środowiska programy priorytetowe wymagające finansowania prac geologicznych. Większość pieniędzy dotychczas przeznaczanych na geologię PJN chciał przekazać na rzecz gmin, bez określenia celu, na jaki gminy mogą je wydawać. Fundusze te nie przyczynią się więc do realizacji prac prowadzących do poznania budowy geologicznej, oceniania nowych perspektyw surowcowych, ostrzegania obywateli i administracji przed geozagrożeniami, dokumentowania wód podziemnych, finansowania służb geologicznej i hydrogeologicznej, wykonywania map geologicznych czy gromadzenia informacji geologicznej będącej własnością Skarbu Państwa.

Wyniki głosowania kontrowersyjnej poprawki nr 9, jak również głosy oddane przez poszczególne partie oraz Posłów można zobaczyć na stronach Sejmu pod internetowym adresem: <http://orka.sejm.gov.pl/SQL.nsf/glosowania?OpenAgent&6&91&75>.

Wynik był nieoczekiwany. Oczywiście cały klub Platformy Obywatelskiej, Posłowie niezależni i 3 Posłowie PSL głosowali przeciw zabieraniu środków finansowych na geologię. Zabrakło jednak 7 głosów, ponieważ Posłowie PIS, PJN, SLD i większość PSL głosowali za ograniczeniem o 75% finansowania zadań państwa z zakresu geologii. Opowiedzieli się za przekazaniem większości środków na geologię samorządom.

W mojej ocenie głosującym zabrakło dalekowzroczności parlamentarzystów z 1918 roku. Znalazła się w Sejmie większość, która w roku wyborczym 2011 powiedziała: „Geologom dziękujemy”.

¹Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa.